شبکه ملی زلزله

راهی برای کم کردن مصیبت فاجعه

امید کریمی

همه چیز از مرگ شروع شد. مرگ مشتی آدم که در ۱۲ ثانیه زیر خاک رفتند وپس از چند روز یک به یک از زیرش در آمدند و دوباره خاک شدند.

۱۵ ماه پس از سحرگاه تلخ بم، کسی دیگر برای مرده های ۵ دی ۸۲ مویه نمی کند. خبرهای بم مثل همیشه ضد و نقیض است. دولتی ها از بازسازی رضایت بخش و مناسب می گویند و مردم فریاد نارضایتی برآورده اند. خبرنگارها هم مانده اند در میان این دو دسته و نمی دانند که بالاخره حق با کدام است؟

در واقعیاتی پیدا کردن حق و حق دار و دادن حق اش، عده ای می خواهند نگذارند این جریان حق و حق کشی دوباره و چندباره تکرار شود. عده ای که پس از بیرون آوردن رخت سیاه بم از تن شان تصمیم شان را گرفتند و شدند «جمعیت کاهش خطرات زلزله ایران».

تئوری های بی مجری

زلزله، زلزله است. زلزله یعنی خشونت، عظمت و در نهایت مرگ. برای مقابله با این سه گزینه هم باید ماندند خودش بود؛ خشن، عظیم و استوار همچون مرگ!

اما این NGO تنها چیزی که دارد تئوری جنگ با زلزله است. آنها هم فکر دارند، هم دانش، هم طرح قابل اجرا و از همه مهمتر انگیزه کار کردن. ولی مهمترین سلاح را ندارند و آن پول است. ابزاری که می تواند به تمام فکرها و طرح ها عینیت بخشد.

مهندس وجودی، دبیر جمعیت کاهش خطرات زلزله ایران وقتی از جمعیت تحت امرش حرف می زند و آرمان هایش را می گوید، شور و شعفی عجیب را به مخاطب منتقل می کند. شور و شعفی که وقتی حرف به تعداد اعضای مهمترین پروژه NGO می رسد صد چندان می شود: «همین امروز که در آمار اعضا شبکه ملی زلزله نگاه کرده به ۴۵۰ نفر رسیده بود.» شبکه ملی زلزله اما با این ساختار تشکیل شده است: «این طرح مبتنی بر اعضای آموزش دیده ای است که در سراسر کشور و در حدود چهارصد شهر بزرگ و کوچک کشور ایران ساکن هستند (این تعداد شهرها توجه به طرفیت اجرائی کنونی جمعیت تعیین شده و از جمله شهرهایی هستند که مطمئناً دسترسی قابل اعتمادی به شبکه جهانی اینترنت دارند. ضمن اینکه در توسعه های آتی با افزایش توان اجرایی جمعیت، امکان افزایش تعداد این شهرها وجود دارد). این افراد، آموزشهای اولیه را از طریق بروشورهای آموزشی در زمینه تعیین شدت زمین لرزه دریافت می کنند. شدت زمین لرزه یک مقیاس است اندازه گیری زمین لرزه است که بر اساس تأثیر زلزله بر دست سازهای بشر تعیین می شود. برای تعیین این مقیاس نیاز به وسیله خاص و یا دانش بالایی نیست و از طریق جداولی که به صورت توصیفی اثر زلزله را بیان می کنند انجام می پذیرد. بر خلاف بزرگای زلزله، شدت زلزله رابطه مستقیمی با میزان خسارت و خرابی های به وجود آمده از زلزله دارد.»

اما اگر از این طرح و پروژه بگذریم، این جمعیت در مورد همه چیز اظهار نظر می کند. از زلزله اقیانوس هند و نواقص مدیریت امداد رسانی بین المللی در این زلزله که منجر به کشته شدن بیش از ۲۰۰ هزار انسان شد، تا راه های زنده ماندن در برف که در روزنامه ایران هم چاپ شده است. با این حال ۲ اظهار نظر و نظریه کارشناسی در سایت این جمعیت بیشتر خود نمایی می کند. یکی هشدار در مورد زلزله احتمالی تبریز است که تمام نامه نگاری های جمعیت با مردم و مسؤولان و نظریات کارشناسی در مورد این ادعا و راه های مقابله با آن و کم کردن خسارات احتمالی در صورت وقوع زلزله تبریز در سایت قابل دسترسی است و دیگری زیر سؤال بردن بیمه زلزله در کشور است. آنها در این مورد تا آنجا پیش رفته اند که بیمه زلزله را باتی فاجعه ای جبران ناپذیر برای ایران می دانند. وجودی می گوید: «در تمام دنیا مبلغ بیمه زلزله معادل ۱۰ درصد از هزینه مقاوم سازی ساختمان است، در حالی که در ایران با کمتر از ۱۰ هزار تومان حتی نا امن ترین ساختمان ها هم بیمه زلزله می شوند. ضمن اینکه وقتی شخصی خانه و ساختمان اش را بیمه می کند، به پشتوانه جبران خسارت احتمالی توسط شرکت بیمه، تلاشی برای مقاوم سازی ساختمان انجام نمی دهد و همین در هنگام وقوع حادثه منجر به فاجعه ای در دناک می شود.»

ماهیت مجازی

در سایت www.ehrsi.com همه چیز در مورد زلزله پیدا می شود. از روشهای مقاوم سازی ساختمان در برابر زلزله تا مدیریت بحران پس از زلزله. اما تکیه بارز در این سایت اختصاصی بودن مطالب آن است. وجودی در این مورد می گوید: «همه مطالب سایت نوشته اعضای جمعیت است. ما حتی یک مطلب ترجمه شده هم نداریم. هر چه هست از دانش و تجربه خودمان است.»

دانشی که مهندس وجودی از آن می گوید عمدتاً به تحصیلات هسته مرکزی NGO بازمی گردد. وجودی خود کارشناس ارشد زلزله است. وحید فقیهی دیگر عضو هسته مرکزی، کارشناسی ارشد مدیریت پروژه خوانده است. علیرضا سعیدی و مهدی سلامتی مهندسی عمران دارند و محمد رحمانی مدرک کارشناسی ارشد سیستمهای اطلاعات جغرافیایی را در دست دارد. حمید پوریاک ژئوتکنیک خوانده و مجتبی دیرباز هم مانند وجودی، مهندسی زلزله می داند. دانش سازه را هم در این جمع محمد هادی جلیلی به دوش می کشد.

ژئوفیزیک عقب تر از جمعیت

ادعای جمعیت کاهش خطرات زلزله که شبکه ملی زلزله را تشکیل داده است در این است که سرعت عمل اطلاع رسانی اش از مؤسسه ژئوفیزیک بالاتر است. در مقاله ای که در سایت جمعیت وجود دارد و البته چندی پیش در یکی از روزنامه های کشور هم چاپ شد، آمده است: «در حال حاضر در کشور ایران، شبکه لرزه نگاری دستگاهی در سطح وسیعی در حال فعالیت است، اما بدلیل عدم وجود سیستم مخابراتی قوی و عدم ارتباط همزمان (On Line) این لرزه نگارها برای جمع آوری داده های ثبت شده و تحلیل آنها، همواره شاهد تأخیر فراوان در خبررسانی زمین لرزه ها به مسؤولان حوادث غیر مترقبه بوده ایم. طرح پنج ساله ای برای تقویت شبکه لرزه نگاری در کشور تهیه شده است که با توجه به نیاز بالای کشور در این زمینه، پنج سال زمان بسیار طولانی به نظر می رسد...»

وجودی برای اثبات سرعت عمل بالای شبکه ملی زلزله می گوید: «پاییز پارسال ۲ زلزله در شمال اتفاق افتاد که اولین زلزله را ما ۴ دقیقه پس از وقوع اعلام کردیم و خبر دومی را با (ساعت ۱/۱۶ دقیقه بامداد) ۱۷ مرده ماه بود که در گلستان اتفاق افتاد. طبق سندی که در سایت این جمعیت وجود دارد، چند دقیقه پس از زمین لرزه یکی از اعضای شبکه ملی زلزله، خبر وقوع آن را به اطلاع مدیران می رساند و آنها خبر را حتی زودتر از مرکز زمین شناسی آمریکا (حدود ۴۰ دقیقه زودتر) منتشر می کنند و به دنبال آن خبرهای تکمیلی زلزله مخابره می شود.

اما همین اتفاق باعث شد که طرح شبکه ملی زلزله به طور جدی دنبال شده و عضو گیری شروع شود: «گامهای اولیه تأسیس چنین شبکه ای با شک و تردید برداشته شد ولی با به نتیجه رسیدن مرحله آزمایشی این طرح (که منجر به اطلاع رسانی چهار دقیقه ای در زلزله گلستان شد) در گسترش این شبکه مصمم شدیم و این شبکه را تحت عنوان «شبکه ملی زلزله» یا BioNET به معنی شبکه زنده، بصورت کاملاً علمی و تخصصی گسترش داده تا از این طریق راهکاری سریع، ارزان قیمت و کارا برای کشور ارائه کند.»

ماهیت مردمی

با اینکه جمعیت بیشترین فعالیتش را می تواند در چارچوب سایر انجام دهد، اما در سال ۸۳ این NGO به کمک شهرداری تهران حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر آموزش داده است: «ما بیشترین فعالیت مان را روی روستاها متمرکز کرده ایم، چون در موقع زلزله بیشترین خسارت را روستاها متحمل می شوند. طرح «کاروان زلزله» که طرحی است در جهت آموزش و آمادگی روستائیان در مقابل زلزله به همین جهت تهیه شده است.» اما دلیل دیگر جمعیت در متمرکز شدن روی روستاها ساده بودن آموزش به آنهاست. وجودی می گوید چون روستایی ها خودشان خانه می سازند راحت تر آموزش می بینند. او مثالی در این مورد می زند: «بعد از زلزله زرند مردم یک روستا را جمع کردیم و کمی در مورد مقاوم ساختن با آنها حرف زدیم، همه شان علاقمند شدند.» اما این علاقمندی تنها کفایت نمی کند: «طرح ما (کاروان زلزله) آماده است، اما اجرای آن فراتر از توان ماست.» به همین دلیل است که وجودی می گوید همه افراد شبکه ملی زلزله را کسانی تشکیل می دهند که دسترسی به اینترنت دارند: «تا زمانی که تأمین نشویم فقط سایر کار می کنیم. افراد مورد آموزش ما حتماً باید دسترسی به اینترنت داشته باشند.»

بم مبدأ همه چیز

دبیر جمعیت کاهش خطرات زلزله ایران ادعا می کند جمعیت تحت فرمانش تنها هدف اش تبدیل شدن به یک NGO واقعی است: «ما می خواهیم یک NGO واقعی باشیم، یعنی هم بازوی اجرایی دولت و هم ناظر مردمی بر دولت. شاید به همین خاطر است که او می گوید در بم بنیاد مسکن می سازد و هیچ کس ایراد نمی گیرد، در حالی که ساخته های بنیاد مشکلات زیادی دارد: «ما دفتر چه درست کردیم و نظارت داشتیم. ما نظارت را از حد دولتی به مردمی آوردیم.» وجودی اعتقاد دارد این نظارت را هیچ کس نمی تواند رد کند، حتی دولتی ها که کمتر چنین نظارت هایی را می پذیرند: «حرف متخصص را هیچ کس نمی تواند رد کند.» و این متخصصان دفترچه ای را برای بم درست کرده اند که آن هم باز در دنیای سایر یافت می شود: «این دفترچه را برای شهرداری آماده کردیم، اما شهرداری بم هنوز چاپ نکرده است. اگر تا چند هفته آینده شهرداری کاری نکند خودمان چاپ اش می کنیم.» با این حال اگر این دفترچه هم به چاپ نرسد، می توان نسخه دیجیتال آن را در سایت جمعیت مشاهده کرد. اما مهمتر از اطلاعات سایت و آموزش هایی از این دست، شبکه ملی زلزله است، شبکه ای که می تواند اندکی از مصیبت پس از زلزله را کاهش دهد. همین مقدار، امیدوار کننده و جذاب نیست؟

اقبال هفته

فروردین ماه: روزهای خوب و خوشی در پیش دارید، اواسط هفته به یک میهمانی بزرگ خواهید رفت، احتمال دارد نقشه ای برای تغییر زندگیتان بکشید، پنجشنبه ای دلپذیر در راهست.

اردیبهشت ماه: هفته ای موفقیت آمیز در انتظارتان است، چند دیدار دلنشین تمام هفته شما را مسلو از شادی خواهد کرد. در امضای قراردادها محتاط باشید. جمعه آرام و خوبی، در پیش دارید.

خردادماه: یکی از دوستان نزدیک، شما را ناراحت کرده است، حق با شماست. بهتر است فعلاً سراغ او نروید. مشکل مالی شما اواسط هفته حل خواهد شد. شنبه شیرینی در راه دارید.

تیرماه: اعتماد به نفس و مهربانی شما، زبانزد همگان است. سعی کنید به همین نحو زندگیتان را بگذرانید. چند دیدار دلنشین خواهید داشت. احتمال دارد به سفری کوتاه بروید.

مردادماه: گاهی لازم است قناعت پیشه کنید تا دچار دردسر نشوید، یکی از آشنایان به کمک شما نیازمند است، به سراغش بروید. چهارشنبه خبر بسیار خوبی خواهید شنید.

شهریورماه: آنچه را که تا به حال انجام داده اید، ادامه دهید، مطمئن باشید موفق خواهید شد، ناراحتی های چند روز گذشته را فراموش کنید، جمعه به دیدار دوست بسیار عزیزی خواهید رفت.

مهرماه: بی جهت احساس می کنید که تنها هستید، این تنهایی را خودتان انتخاب کرده اید، با دوستان قدیمی رفت و آمد کنید. سه شنبه به موضوع مهمی پی خواهید برد.

آبان ماه: برای رسیدن به هدف عجله نکنید و اجازه دهید کارها به آرامی انجام پذیرد. در فکر یک مسافرت درازمدت هستید که احتمالاً صورت می گیرد. سه شنبه دلنشینی در راهست.

آذرماه: از روبرو شدن با دشواریها نترسید، شخصیت قوی شما موجب می شود که بر مشکلات پیروز شوید. هفته آینده یک ملاقات فراموش نشدنی خواهید داشت.

دی ماه: حالا همه مشکلات شما در حال حل شدن است، بی جهت احساس نگرانی و اضطراب می کنید، کمی صبر و تحمل داشته باشید تا به مقصودتان برسید. جمعه دلپذیری در انتظارتان است.

بهمن ماه: زیاد افسوس گذشته را می خورید و به همین دلیل نمی دانید به چه شکل به انجام برنامه هایتان بپردازید. خوشبین باشید و اراده خود را حفظ کنید تا موفق شوید. یکشنبه شیرینی در راه دارید.

اسفندماه: درست است که همیشه به خود متکی بوده اید ولی این دلیل نمی شود که از راهنمایی های دیگران فرار کنید! برای تشکیل زندگی جدید شتاب به خرج ندهید. دوشنبه دلنشینی در راهست.

درباره عید پاک

پاکترین عید کودکانه

مهدا جهانگیر

۴۶ روز که از چهارشنبه مقدس می گذرد، تخم مرغ های رنگی نوید پایان زمستان و باروری زمین را می دهند. ایام پرهیز به سر می رسد و Easter آغاز می شود تا مسیحیان بزرگ ترین عید بهارشان را جشن بگیرند.

داستان عید پاک

عید پاک یا Easter یکی از عید های بهار است. این عید در پایان ایام پرهیز است که یک دوره ۴۶ روزه را از چهارشنبه مقدس شامل می شود و در روز عید پاک پایان می یابد. ۴۰ روز از ایام پرهیز مربوط به روزهای روزه است به طوریکه ۶ یک شنبه در ایام روزه وجود دارد و طوری برنامه ریزی می شوند که آخرین آنها عید پاک باشد. اما آخرین هفته پرهیز، هفته مقدس نام دارد که مسیحیان معتقدند در یکشنبه فصح، مسیح به آسمان عروج کرده است. چهارشنبه مقدس، گرامیداشت شام آخر مسیح قبل از عروج است و جمعه در هفته مقدس، از دیدگاه مسیحیان، روز به صلیب کشیدن مسیح است. هفته مقدس و ایام پرهیز با عید پاک پایان می یابد. با رستاخیز عیسی مسیح و زنده شدن دوباره او. ایام پرهیز، یک دوره آمادگی است برای عید بزرگی که در راه است؛ عید پاک!

زمان عید پاک از ۲۲ مارس تا ۲۵ آپریل در نوسان است. امسال عید پاک برای کلیساهای غرب، در روز ۲۷ مارس جشن گرفته شد و برای کلیساهای یونان و کلیساهای ارتودکس، این عید روز اول می» بود.

سنت های پاک

کلیساهای غرب عید پاک را با به صدا در آوردن زنگها در اولین ماه کامل پس از اعتدال بهاری که معمولاً ۲۱ مارس است، گرامی می دارند. یعنی همان اول فروردین خودمان و آغاز عید ایرانی. کلیساهای شرق اما به علت نزدیکی به محل تولد و زندگی مسیح، آداب و رسوم قدیمی تری دارند.

با وجود این که مسیحیان بر این عقیده اند که عید پاک زمان رستاخیز عیسی مسیح و زنده شدن دوباره اوست، اما این عید، سنتها و افسانه هایی دارد که سرچشمه آنها اصلاً مسیحی و مذهبی نیست. پژوهشگران معتقدند که Easter از کلمه اسکاندیناوی Ostra و توتنی (زبان آلمانی قدیمی) Ostern یا Eastre می آید که نام الهه اساطیری بهار و حاصلخیزی و باروری است که در نقطه اعتدال بهاری، گرامی اش می داشتند. جشن مسیحی عید پاک، تعدادی از سنن قدیمی را حفظ کرده است. زیرا مسیحیان معتقدند که این سنتها با رستاخیز مسیح مرتبط اند. شکار خرگوش برای روز عید، یک سمبل قدیمی و نشانه باروری است و همین طور شکلات ها که به اشکال مختلف حیوانات درست می شوند. تخم مرغهای رنگی عید پاک که با رنگهای روشن رنگ آمیزی می شدند، هنوز هم رنگ آمیزی می شوند.

تخم مرغ های پاک

سنت ها همچنان باقی مانده اند. از تمام سمبل های عید پاک که از گذشته های بسیار دور به جا مانده است تخم مرغ ها نمود بیشتری دارند. تخم مرغ ها نشانه باروری و زندگی جدیدند. سنت استفاده از تخم مرغ با عید پاک و ابتدای بهار به آغاز نیمه گرم سال و پایان سرمای زمستانی است، اجین شده. تخم مرغهای عید پاک با رنگهای روشن رنگ آمیزی می شوند که نشانه رنگ روشن آفتاب بهاریست. در قرون وسطی، این تخم مرغها به خادمان داده می شد. در آلمان، این تخم مرغها یکی از هدایای روز عید پاک به کودکان بود. در یونان تخم مرغ ها به رنگ قرمز لاکی، برای احترام به خون مسیح رنگ می شوند. در بخشهایی از آلمان و اتریش، تخم مرغ سبز به نشانه روز به صلیب کشیده شدن مسیح، رنگ آمیزی می شود. اسلاوها، تخم مرغها را با رنگهای طلایی و نقره ای تزیین می کنند.

هنرمندان اتریشی، الگوهای دیگری نیز برای تزیین طراحی کرده اند. آنها برگ سرخس یا گیاهان ریز را به دور تخم مرغها می پیچند و سپس آنها را می جوشانند. گیاهان کم کم در آب، از تخم مرغها جدا می شوند و نقش و نگار آنها روی تخم مرغ باقی می ماند. لهستانی ها و اکرایتی ها تخم مرغها را با رنگهای ساده تزیین می کنند. تعدادی از تخم مرغها هم با الگوهای خاصی تزیین می شوند که به آنها Pysanki می گویند. این تخم مرغها، شاهکارهایی استادانه اند. برای خلق این شاهکارها ابتدا پوسته تخم مرغ را با موم گداخته می پوشانند آنگاه آنها را در رنگ غوطه ور می کنند. هربار، رنگ جدید، رنگ قبلی را می پوشاند و سرانجام، طرح های بسیار زیبای هنری بر جا می ماند.

در آلمان و سایر کشورها، محتویات داخل تخم مرغ را به طوری که به پوسته آسیبی وارد نشود خارج می کنند. ابتدا، انتهای تخم مرغ را با یک سوزن یا وسیله تیز سوراخ می کنند، آن را خالی کرده و سپس محتویات را در آب می جوشانند. تخم مرغهای میان تهی را رنگ آمیزی می کنند و آنها را در طول هفته عید پاک، از درخت ها و بوته ها می آویزند. آمریکایی ها، تخم مرغهای توخالی را با عکسهای مسیح، مریم باکره و دیگر تصاویر مذهبی تزیین می کنند. در بعضی مناطق، با ابزار تیز و به طور ماهرانه ای، نقش و نگارهای برجسته بر روی تخم مرغها پدید می آورند.

زمانی که عده ای از مسیحیان، همانند روز والنتاین، پس از آنکه تخم مرغها را به اشکال مختلف و رنگهای متنوع تزیین کردند، آنها را به کسانی که دوستشان دارند هدیه می دهند، از باقی مانده های این تخم مرغها برای بازی استفاده می کنند. برای ایتالیایی ها، بازی تخم مرغ، از رسوم مهم عید پاک به شمار می رود. سنتی که از گذشته های بسیار دور تا کنون باقی مانده است. آنها همانند اجداد رومی خود، مسیر بیضی شکل مسابقه را می دوند و تخم مرغ جایزه می گیرند. همانطور که در بازی جستجو کردن و غلتاندن تخم مرغها شرکت می کنند.

کودکان پاک

عید پاک پیش از آنکه عید بزرگسالان باشد، عید کودکان است. صبح روز عید، کودکان در خانه به جستجوی تخم مرغها می پردازند. همان تخم مرغهایی که هنگام خواب، توسط خرگوش عید، پنهان شده اند. این جستجو گاهی به خارج از خانه هم کشیده می شود. بزرگترها به کوچکترها کمک می کنند و برنده آب نبات های عید کسی است که تخم مرغ بیشتری پیدا کرده باشد. گاهی این کودکان برای این بازی یک گروه بزرگ جستجو تشکیل می دهند. در برخی مواقع تخم مرغ ها در اماکن عمومی پنهان می شود و گروه به طور دسته جمعی به جستجوی آنها می پردازند. اما در مسابقات غلتاندن تخم مرغ ها کسی برنده خواهد بود که بتواند تخم مرغ را روی چمن های شیب دار زمین مسابقه بدون شکستن اش در مسیر طولانی تری بغلتاند. بزرگترها، تماشاگران مسابقات تخم مرغ های عید پاک هستند. آنها بیشتر از کودکان از تماشای این بازی ها لذت می برند. شاید مشهورترین مسابقات تخم مرغها در آمریکا اتفاق می افتد. زمانی که صدها کودک، در حالی که سبدهایی پر از تخم مرغهای رنگی و زیبا در دست دارند، همراه با تشویق های شورانگیز والدین شان و هیجان بی حد و حصر بزرگترها، روی چمنهای شیب دار حیاط کاخ سفید، به مسابقه می پردازند. در حالی که حتی رئیس جمهور نیز محو تماشای بازی آنهامی شود.

آکواریوم

بارب آلبالویی
Cherry Barb

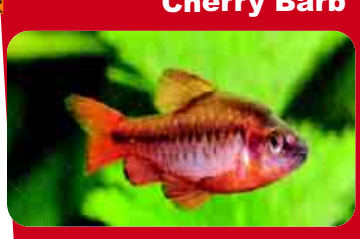

فعال و صلح جو فقط کمی خجالتی است، به طوری که از سایر گونه های آکواریوم فاصله می گیرد و دوست دارد فضای شخصی داشته باشد. با این وجود برای نگهداری در یک مخزن اجتماعی مناسب است. رنگ بدن نقره ای و باله ها قرمزند. یک نوار سیاه افقی هم در امتداد پهلوهایش وجود دارد.

این ماهی روشنایی اندک و پوشش گیاهی کافی را به عنوان سایه بان می پسندد. اغلب غذاها را می پذیرد، اما بیشتر گیاهخوار است. تکثیرش چندان آسان نیست، چون والدین در صورت گرسنگی تخم های خودشان را می خورند.

این گونه بومی سریال تکاست و بهترین دما برای نگهداری آن ۲۶-۲۳ درجه سانتیگراد است.